

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de voorzitter, de heer Bosma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum	Pagina	Kenmerk	Contactpersoon
5 februari 2024	1 van 3	2024-0000075822	
Betreft	Uw kenmerk		
Tussenbericht advies openbaarheidsregimes en toegankelijkheid archief vliegramp Bijlmer			

Geachte heer Bosma,

De Tweede Kamer heeft het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding eind mei 2023 verzocht een advies uit te brengen over de mogelijkheden om de openbaarheid en toegankelijkheid van de archieven over de vliegramp in de Bijlmer te vergroten. Begin oktober 2023 heeft het Adviescollege de Kamer met een technische briefing geïnformeerd over het plan van aanpak en de bevindingen tot dan toe. Het Adviescollege heeft daarin laten weten globaal langs drie lijnen aan het advies te werken: met archiefonderzoek, via gesprekken met de belangrijkste betrokken partijen en met behulp van een extern, internationaal vergelijkend onderzoek.

Met dit tussenbericht wil het Adviescollege uw Kamer informeren over de voortgang in het onderzoek naar en de advisering over deze mogelijkheden. Indien gewenst kunt u dit tussenbericht betrekken bij het commissiedebat van 15 februari a.s. waar ook de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat over uitvoering van de gewijzigde motie van het lid Omtzigt c.s. (Kamerstuk 22861-42) op de agenda staat.

Archiefonderzoek

Het Adviescollege heeft in de maanden augustus en september een snelle inventarisatie gemaakt welke categorieën van documenten in het archief van de Raad voor de Luchtvaart over de vliegramp in de Bijlmer te vinden zijn. Dit kon dankzij de hulp van de minister van Infrastructuur en Waterstaat en het Nationaal Archief. Zij hebben ervoor gezorgd dat de medewerkers van het

Adviescollege volledige toegang hadden tot alle benodigde informatie. De Tweede Kamer heeft toestemming gegeven om de relevante documenten in te mogen zien uit het archief van de Parlementaire Enquêtecommissie vliegcrash Bijlmermeer.

Op basis van deze inventarisatie zijn de inventarisnummers (dossiers) in het archief in de maanden oktober en november nader bestudeerd om een goed beeld te kunnen vormen van de mogelijkheden om de openbaarheid en toegankelijkheid te vergroten. Hierbij zijn ook het archief van de Parlementaire Enquêtecommissie Vliegcrash Bijlmermeer en het archief van de heer Van Gijssel betrokken (beide archieven zijn te vinden in het Nationaal Archief). In totaal heeft het Adviescollege vijf meter archief betrokken bij zijn onderzoek.

Dit leidt tot de volgende tussenbevindingen. Het archief van de Raad voor de Luchtvaart bevat voor wat betreft de Bijlmervliegcrash meer dan alleen technisch onderzoek naar de oorzaak van de crash. Juist vanwege de maatschappelijke en politieke betrokkenheid bij de gevolgen van de crash en de nasleep ervan, is in het archief ook veel andersoortig materiaal te vinden. Het Adviescollege denkt dat in deze categorie documenten meer openbaarheid te realiseren is, te meer omdat deze documenten geen onderdeel uitmaken van het onderzoek naar de oorzaak en/of al openbaar zijn. Ten tweede ziet het Adviescollege mogelijkheden om binnen de kaders van het luchtvaartverdrag (het Verdrag van Chicago) en Annex 13 met de zogenaamde *balancing test* te komen tot meer openbaarheid. Tot slot ziet het Adviescollege mogelijkheden om de openbaarheid en toegankelijkheid van het archief te vergroten door met een uitgebreidere inventaris inzicht te geven in de documenten die zich bevinden in de dossiers van de Raad voor de Luchtvaart over de vliegcrash. Het Adviescollege zal hiertoe in het eindrapport een aantal voorstellen doen.

Gesprekken belangengroepen

Het Adviescollege heeft in december 2023 en januari 2024 gesprekken gevoerd met meerdere belangengroepen. Zo heeft het Adviescollege gesproken met bewoners uit de Bijlmer die de vliegcrash hebben meegemaakt. De bewoners hebben vooral aandacht gevraagd voor het belang dat zij eraan hechten om antwoord te krijgen op voor hen nog onbeantwoorde vragen, zoals de exacte lading van het vliegtuig. Al is de crash inmiddels dertig jaar geleden, zij hebben nog dagelijks te maken met de gevolgen ervan, en hebben het boek nog altijd niet kunnen sluiten. In gesprekken met journalisten en wetenschappers is vooral het belang benadrukt om aan de hand van de stukken zelf een oordeel te kunnen vormen over de vliegcrash in de Bijlmer en zo hun controlerende rol in de samenleving te kunnen vervullen. Gesprekken met luchtvaartdeskundigen heeft het Adviescollege vooral gebruikt om zich beter te laten informeren over de werking van het luchtvaartverdrag en de wijze waarop een onderzoek naar een vliegcrash wordt uitgevoerd.

Internationale vergelijking

Het Instituut voor Lucht- en Ruimterecht uit Leiden brengt in opdracht van het Adviescollege in februari een rapport uit met een internationaal vergelijkend onderzoek naar de wijze waarop men in het buitenland omgaat met openbaarheid van en toegang tot onderzoeken naar vliegcrashes. Mede op basis van deze bevindingen zal het Adviescollege tot zijn advies komen. Het onderzoek zal als bijlage met het eindadvies meegestuurd worden.

Het Adviescollege verwacht het volledige advies in april uit te kunnen brengen en aan uw Kamer aan te bieden. Mocht deze tussenrapportage tot vragen leiden, of u naar aanleiding hiervan met het Adviescollege in gesprek willen gaan, dan ben ik hier uiteraard graag toe bereid.

Met vriendelijke groet,

Ineke van Gent
voorzitter